

Raadsinformatiebrief

Onderwerp

Burgerinitiatief 'Behoud gemeenschapshuizen voor Laarbeek'

Datum

24-9-2019

Toelichting

Op 16 september 2019 heeft de heer J. van der Heijden namens een initiatiefgroep van inwoners het burgerinitiatief 'Behoud de gemeenschapshuizen voor Laarbeek' ingediend. Het burgerinitiatief heeft als doel het beheer en de exploitatie van de gemeenschapshuizen onder te brengen in een zelfstandige stichting waarvan het bestuur bestaat uit inwoners. Het initiatief is ingediend naar aanleiding van het bericht dat het college in gesprek is met een aantal partijen over het overnemen van het personeel en de activiteiten van de huidige welzijnsorganisatie ViERBINDEN én het overnemen van het beheer en de exploitatie van de gemeenschapshuizen zoals dat door ViERBINDEN wordt uitgevoerd.

Bij ontvangst van het initiatief is de waardering uitgesproken voor de getoonde betrokkenheid en het gevoel van eigenaarschap bij de initiatiefgroep bij het beheer en de exploitatie van de gemeenschapshuizen. Benadrukt is dat wij openstaan voor initiatieven vanuit de samenleving. Het initiatief is vervolgens in het presidium besproken. Vanwege de aard van het onderwerp en de brede aandacht die er voor het onderwerp in de samenleving bestaat heeft het presidium besloten om het burgerinitiatief voor de komende vergadering van de gemeenteraad te agenderen. Door middel van deze raadsinformatiebrief willen wij u informeren over de reactie van het college van B&W op het burgerinitiatief en daarmee ook het komende raadsdebat over het burgerinitiatief faciliteren.

In een gesprek op maandag 23 september jl. met de initiatiefgroep hebben wij onze reactie op het burgerinitiatief al kenbaar gemaakt en daarbij ook onze waardering voor het initiatief uitgesproken.

Bij het geven van een reactie hebben wij de bredere context betrokken waarbinnen het gebruik van de gemeenschapshuizen moet worden gezien: de transformatie in het sociaal domein. In het door de gemeenteraad vastgestelde Beleidskader Sociaal Domein 2019-2022 is beschreven dat de thema's maatwerk, integraliteit en inclusie daarin leidend zijn.

Inhoud burgerinitiatief

In het burgerinitiatief worden zorgen geuit omtrent een toekomstig beheer en exploitatie van de gemeenschapshuizen door een "externe regionale organisatie". De initiatiefgroep is van mening dat door een dergelijke overname de afstand tussen de gebruikers en de organisatie wordt vergroot; dit gaat ten koste van de betrokkenheid en een gevoel van eigenaarschap bij de gebruikers van een gemeenschapshuis. Om die reden stelt de initiatiefgroep voor om een

onafhankelijke stichting in het leven te roepen die zorgdraagt voor het beheer en de exploitatie van de gemeenschapshuizen in de kernen Lieshout, Mariahout en Beek en Donk. De stichting wordt opgericht naar het model van de voormalige Stichting Gemeenschapshuizen Laarbeek.

Fusie stichtingen

De Stichting Gemeenschapshuizen Laarbeek is in 2012 gefuseerd met de Stichting Welzijn Laarbeek en de Stichting Welzijn Ouderen Laarbeek. De fusie is destijds ingegeven door het belang van het *'meer op zoek gaan naar clustering van voorzieningen, functies en activiteiten die ontmoeting tussen doelgroepen bevorderen'* (Beleidsplan Wmo Laarbeek 2012-2015). In de periode na de fusie is gebleken dat de fusie niet de beoogde meerwaarde heeft opgeleverd. Het is de nieuwe welzijnsorganisatie ViERBINDEN niet gelukt om - in een periode waarin in 2015 een transitie en vervolgens een transformatie in het sociaal domein in gang is gezet - de gevraagde positie van proactieve verbinder en regievoerder in het lokale veld te zijn.

Robuustheid en verbinding vereist

Dit beeld wordt bevestigd in het rapport van het onderzoeksbureau K2Next. Volgens K2Next ontbreekt het ViERBINDEN aan een bestuurlijke visie op de eigen (veranderende) rol binnen de transformatie in het sociaal domein en stelt het bestuur zichzelf richting de gemeente meer volgend en afhankelijk op. Daarbij wordt opgemerkt dat ViERBINDEN de aandacht meer richt op de verbinding van de welzijnswerkers met de gemeenschapshuizen, terwijl de gemeente - vanuit de beoogde transformatie in het sociaal domein - juist de aandacht richt op een sterkere verbinding van het welzijnswerk met het sociaal team. Tot slot merken de onderzoekers op dat ViERBINDEN een te kwetsbare organisatie is wat betreft financiën, personeel en bedrijfsvoering.

Mede tegen de achtergrond van het voorgaande heeft het college geconcludeerd dat een robuuste welzijnsorganisatie nodig is. Een organisatie die als strategische partner samen met de gemeente de verbinding weet te maken tussen enerzijds de gemeentelijke opgave op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, participatie en jeugdhulp, en anderzijds de lokale basisinfrastructuur waarvan zowel het welzijnswerk als de gemeenschapshuizen onderdeel uitmaken.

Sociale basis

Voor het welslagen van de transformatie in het sociaal domein is niet alleen een robuuste welzijnsorganisatie maar ook een sterke 'sociale basis' nodig. Dat wil zeggen dat er in de samenleving een basis aanwezig is van informele netwerken en bewonersinitiatieven. *'Het cement van de samenleving'*, zo wordt sociale basis veelal aangeduid. Wij omarmen dan ook het initiatief van inwoners om een rol te vervullen in het uitvoeren van activiteiten in de gemeenschapshuizen. De gemeenschapshuizen zijn plaatsen in de gemeente waar inwoners met toewijding activiteiten kunnen organiseren en ontmoeting kan worden gestimuleerd. Daarbij zijn wij wel van mening dat bewonersinitiatieven in zijn algemeenheid vooral gericht moeten zijn op het kunnen realiseren van activiteiten en niet belast moeten worden met een bedrijfsvoering waarin een administratie en een financiële verantwoording de boventoon voeren. Er kan dan immers een situatie ontstaan waarin de bedrijfsvoering niet meer in

verhouding zal staan tot de beoogde kleinschaligheid van activiteiten in een kern. Zeker in relatie tot de complexe opgave die er ligt in de transformatie in het sociaal domein geeft het college de voorkeur aan het formeel beleggen van het beheer en de exploitatie van gemeenschapshuizen bij een welzijnsorganisatie en als gemeente richting bewonersinitiatieven een faciliterende rol te vervullen voor wat betreft de samenwerking met ketenpartners in het sociaal domein.

Aandacht voor zorgen

Tegen de achtergrond van het voorgaande (aanleiding fusie stichtingen, transformatie in het sociaal domein en bijbehorende thema's, de gevraagde robuustheid en synergie, de sociale basis) hebben wij in het gesprek op maandag 23 september jl. onze zorg geuit omtrent het beheren en exploiteren van een gemeenschapshuis door een onafhankelijke stichting en het daarmee aanbrengen van een knip tussen de gemeenschapshuizen en het welzijnswerk. Wij hebben aangegeven begrip te hebben voor de zorgen die er bij de initiatiefgroep zijn en daar in het selectieproces van een nieuwe welzijnsorganisatie ook volop aandacht voor te hebben. In de gesprekken met potentiële organisaties is nadrukkelijk aandacht besteed aan de eigenheid van iedere kern en het betrekken van inwoners bij de uitvoering van activiteiten in gemeenschapshuizen. In hun reactie hierop hebben de organisaties een positieve grondhouding laten zien. Daarnaast is in de gesprekken ook nadrukkelijk aandacht besteed aan de vereiste relatie tussen het welzijnswerk, het sociaal team en de activiteiten in de gemeenschapshuizen.

Ook in het vervolgproces met de uiteindelijk gekozen nieuwe welzijnsorganisatie zal nadrukkelijk aandacht worden besteed aan de rol van inwoners bij het beheer van de gemeenschapshuizen. Wij zien daarbij mogelijkheden om met de nieuwe welzijnsorganisatie – en samen met de initiatiefgroep – afspraken te maken over vormen van zelfbeheer door de gebruikers van een gemeenschapshuis.

De initiatiefgroep heeft in het gesprek haar zorgen herhaald over een grotere afstand tussen de gebruikers en de nieuwe welzijnsorganisatie. Ondanks dat door ons is benadrukt dat de nabijheid van een toekomstig bestuur en directie een essentieel criterium is waarop een potentiële nieuwe welzijnsorganisatie wordt beoordeeld, hebben wij de zorgen over een grotere afstand niet kunnen wegnemen. De initiatiefgroep heeft – verwijzend naar de werkzaamheden in het verleden van de voormalige Stichting Gemeenschapshuizen Laarbeek – aangegeven zichzelf voldoende in staat te achten om in de vorm van een onafhankelijke stichting het beheer en de exploitatie volledig voor hun rekening te nemen.

Afspraak

Naar de initiatiefgroep hebben wij met nadruk aangegeven een grote waarde te hechten aan betrokkenheid, eigenaarschap en initiatieven vanuit de samenleving. Het burgerinitiatief wordt door ons dan ook zeer gewaardeerd. Om die reden willen wij in dit geval de initiatiefgroep ook de gelegenheid bieden om een propositie voor het beheer en de exploitatie van de gemeenschapshuizen in te dienen. Met een propositie kan de initiatiefgroep nader onderbouwd aangegeven hoe zij de toekomst zien van de gemeenschapshuizen, mede in relatie tot het welzijnswerk. Aangegeven is dat in de propositie – als onderdeel van het toetsingscriterium robuustheid – in ieder geval de continuïteit en kwaliteit van een bestuur tot uitdrukking moet komen.

De initiatiefgroep heeft aangegeven de propositie uiterlijk twee weken na ontvangst van de informatie van de gemeente te kunnen en willen leveren. De toegestuurde informatie bestaat uit de informatie die ook aan de andere partijen is toegestuurd ten behoeve van het uitbrengen van een propositie.

Vervolgprocedure

In het gesprek is aangegeven dat de propositie van de initiatiefgroep dezelfde procedure als voor de reeds ingediende proposities zal doorlopen. Dat betekent concreet dat de initiatiefgroep de gelegenheid wordt geboden om de propositie mondeling toe te lichten tijdens een bijeenkomst met de adviescommissie en de stuurgroep. Voor de selectie van een nieuwe welzijnsorganisatie is een adviescommissie ingericht, waarin de directie en het bestuur van ViERBINDEN, een vertegenwoordiger van de Adviesraad Sociaal Domein en een ambtelijke vertegenwoordiging vanuit de gemeente zitting hebben. De adviescommissie brengt een advies uit aan een stuurgroep, die bestaat uit wethouder Slaets, wethouder Buter en het afdelingshoofd Beleid en Projecten. Vervolgens legt de stuurgroep een voorstel aan het college voor. Wij verwachten het voorstel op 5 november as. te kunnen bespreken. Indien deze planning wordt gehaald, dan kunnen wij u tijdens de reguliere vergadering van de gemeenteraad op 7 november as. over ons besluit informeren.

Door agendering en toezending van de reactie van het college op het burgerinitiatief bent u in de gelegenheid om het gesprek over het initiatief aan te gaan.

Hoogachtend,

het college van burgemeester en wethouders van Laarbeek,

de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

A.C.J.M. de Kroon

F.L.J. van der Meijden